

POSTANOWIENIE

Dnia 11 października 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Barbara Skoczowska

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 11 października 2023 r.,
w sprawie **I. K.**,
oskarżonej z art. 300 § 1 k.k. i in.,
skargi wniesionej przez obrońcę oskarżonej,
na wyrok Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 30 maja 2023 r.,
sygn. akt VI Ka 1189/22,
uchylający wyrok Sądu Rejonowego w Zabrzu z dnia 8 września 2022 r., sygn. akt
II K 2241/18, i przekazujący sprawę do ponownego rozpoznania,
na podstawie art. 539e § 2 k.p.k.

postanowił

- 1. oddalić skargę obrońcy oskarżonej I. K.;**
- 2. obciążyć oskarżoną kosztami postępowania skargowego.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Zabrzu wyrokiem z dnia 8 września 2022 r. uniewinnił oskarżoną I. K. od tego, że:

„I. w dniu 1 grudnia 2011 r. w Z., wraz z A. K., w związku z grożącą im i spółce z o.o. Ś. z siedzibą w B., niewypłacalnością - uszczuplili zaspokojenie swojego wierzyciela Bank S.A. z siedzibą w W., w ten sposób, że pozornie obciążyli nieruchomość położoną w B., przy ul. [...] i S. stanowiącą działkę gruntu nr [...] i [...]1 o łącznej powierzchni 0,12.26 ha, dla której Sąd Rejonowy w Bytomiu prowadzi księgę wieczystą nr KW [...], poprzez ustanowienie ograniczonego prawa rzeczowego — odpłatnego prawa użytkowania na rzecz E. z siedzibą w Katowicach na okres do dnia 31

grudnia 2041 r., z odpłatnością po 150 zł miesięcznie, tj. czynu z art. 300 § 1 k.k.;

II. w dniu 10 grudnia 2011 r. w nieustalonym miejscu, działając wspólnie i w porozumieniu z A. K., w związku z grożącą im niewypłacalnością udaremнили lub uszczuplili zaspokojenie swojego wierzyciela Banku S.A. z siedzibą w W., w ten sposób, że pozornie obciążyli zagrożony zajęciem majątek, zobowiązaniem do uiszczania na rzecz małoletnich J. i M. K. alimentów w łącznej wysokości po 15.000 zł miesięcznie, które to zobowiązanie zostało stwierdzone ugodą pozasądową, poddając się jednocześnie w dniu 23 grudnia 2011 r. przed notariuszem J. M. w Kancelarii Notarialnej w B. rygorowi natychmiastowej wykonalności, tj. czynu z art. 300 § 1 k.k.;

III. w dniu 14 września 2011 r. w R., działając w imieniu «Ś.» Sp. z o.o. z siedzibą w B., w celu osiągnięcia korzyści majątkowej w postaci uzyskania kredytu na działalność gospodarczą - (ze środków Banku) nr [...], złożyła nierzetelny bilans «Ś.» Sp. z o.o. z siedzibą w B. sporządzony na dzień 31.12.2010 r. oraz nierzetelny wniosek o kredyt, dotyczące okoliczności o istotnym znaczeniu dla uzyskania wyżej wskazanego wsparcia finansowego i wprowadziła w ten sposób Bank S.A. I Oddział w R. w błąd co do zdolności kredytowej oraz zamiaru wywiązania się z zaciągniętego zobowiązania, czym doprowadziła Bank S.A. I Oddział w R. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w postaci udzielenia kredytu w wysokości 200 000 zł, tj. czynu z art. 286 § 1 k.k. i art. 297 § 1 k.k. przy zast. art. 11 § 2 k.k.”.

Tym samym wyrokiem Sąd I instancji uniewinnił również oskarżonego A. K. od zarzucanych mu czynów z art. 300 § 1 k.k.

Po rozpoznaniu apelacji Prokuratora Okręgowego w Gliwicach, w której zaskarżonemu wyrokowi zarzucono błąd w ustaleniach faktycznych oraz obrazę art. 300 § 2 k.k. oraz wniesiono o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, Sąd Okręgowy w Gliwicach wyrokiem z dnia 30 maja 2023 r., sygn. akt VI Ka 1189/22, uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Sądowi Rejonowemu w Zabrzu do ponownego rozpoznania.

Skargę na orzeczenie Sądu odwoławczego wniósł obrońca oskarżonej I. K., zaskarżając je w całości w zakresie dotyczącym tej oskarżonej, zarzucając:

„naruszenie art. 437 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 454 § 1 k.p.k. poprzez uchylenie wyroku w odniesieniu do oskarżonej I. K. w sytuacji, kiedy:

1. sformułowany przez prokuratora w apelacji zarzut uznany za zasadny przez Sąd II instancji za skuteczny nie mógł skutkować wyrokiem kasatoryjnym, bowiem zarzut ten został sformułowany w sposób oczywiście nieprawidłowy, wyznaczając jednocześnie zakres rozpoznania sprawy przez Sąd II instancji, a zatem Sąd II instancji w zaskarżonym wyroku wyszedł poza zakres zaskarżenia wyznaczony granicami podniesionych zarzutów;
2. Sąd II instancji, w ramach przewodu sądowego i w uzasadnieniu skarżonego wyroku, nie poczynił jakichkolwiek dodatkowych ustaleń faktycznych odnoszących się do znamion przestępstwa z art. 300 § 2 k.k. (choć Sąd II instancji sformułował pod adresem Sądu I instancji zastrzeżenia właśnie dotyczące braku dokonania bliżej niesprecyzowanych ustaleń faktycznych), a zatem Sąd II instancji nie mógł uznać, że zachodzą podstawy do wydania wyroku skazującego za przestępstwo z art. 300 § 2 k.k., czemu stał na przeszkodzie zakaz określony w art. 454 § 1 k.p.k.;
3. Sąd II instancji w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku nie wskazał w zakresie czynu objętego pkt III aktu oskarżenia zarzuconego oskarżonej I. K., w jakim kierunku powinno zostać uzupełnione postępowanie dowodowe, co sugeruje pkt. 3.2 uzasadnienia, alternatywnie nie wskazał również na podstawie jakich przeprowadzonych w sprawie dowodów doszedł do przekonania, że zachodzą podstawy do wydania wyroku skazującego oskarżoną za przestępstwo z art. 286 § 1 w zw. z art. 297 § 1 k.k. k.k., czemu stał na przeszkodzie zakaz określony w art. 454 § 1 k.p.k., a w treści pkt. 5.3.1.4.1. – «zwięźle o powodach uchylenia» pominął tę kwestię w całości”.

Podnosząc powyższe zarzuty, obrońca oskarżonej wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu odwoławczego i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na kasację prokurator Prokuratury Rejonowej del. do Prokuratury Okręgowej w Gliwicach wniosła o oddalenie skargi jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga obrońcy oskarżonej I. K. nie jest zasadna, a w konsekwencji podlegała oddaleniu.

Zgodnie z art. 539a § 3 k.p.k. skarga może być wniesiona wyłącznie z powodu naruszenia art. 437 k.p.k. lub z powodu uchybień określonych w art. 439 § 1 k.p.k. Oznacza to, że zasadność skargi może wynikać z zaistnienia w sprawie bezwzględnej przyczyny odwoławczej, braku konieczności przeprowadzenia na nowo przewodu w całości lub naruszenia przez sąd odwoławczy reguły *ne peius*, o której mowa w art. 454 § 1 k.p.k.

Należy zatem stwierdzić, że zakres kognicji Sądu Najwyższego w przypadku skargi na wyrok sądu odwoławczego jest w wysokim stopniu ograniczony, sprowadzając się w zasadzie do weryfikacji, czy stwierdzone przez sąd odwoławczy uchybienie daje podstawę do wydania orzeczenia kasatoryjnego (zob. np. postanowienia SN: z dnia 22 czerwca 2022 r., sygn. akt III KS 36/22; z dnia 3 lutego 2022 r., sygn. akt III KS 3/22). Stąd przyjmuje się, że w postępowaniu wywołanym wniesieniem skargi od wyroku sądu odwoławczego Sąd Najwyższy nie może oceniać, czy zaistniały merytoryczne podstawy do wydania wyroku zmieniającego. Nie jest bowiem władny na podstawie przepisu art. 539a § 1 k.p.k. do oceniania ani materiału dowodowego przedstawionego w sprawie, ani zasadności zarzutów podnoszonych w apelacjach stron, do których odnosi się ten zaskarżony wyrok, ani też do przeprowadzania analizy poprawności argumentacji zaprezentowanej w związku z tymi zarzutami przez sąd odwoławczy (zob. postanowienie SN z dnia 21 sierpnia 2020 r., sygn. akt V KS 19/20). Ingerencja Sądu Najwyższego w ten zakres orzekania stanowiłaby naruszenie kompetencji sądu powszechnego do rozpoznania sprawy (zob. postanowienie SN z dnia 14 września 2023 r., sygn. akt III KS 50/23). Stąd Sąd Najwyższy w jednym z orzeczeń przyjął m.in., że: „nie jest rzeczą Sądu Najwyższego badanie w ramach postępowania skargowego, czy sąd odwoławczy rzeczywiście nie respektował art. 433 § 2 k.p.k.” (zob. postanowienie SN z dnia 26 maja 2022 r., sygn. akt V KS 9/22).

Tymczasem obrońca oskarżonej w zarzucie 1. skargi podniósł, że zarzut apelacyjny prokuratora został postawiony nieprawidłowo, a w konsekwencji Sąd

odwoławczy nie powinien wydać wyroku kasatoryjnego. W świetle powyższych uwag nie ma racji skarżący twierdząc, że Sąd Najwyższy zobowiązany jest – działając w trybie opisanym w art. 539a i n. k.p.k. – do weryfikacji wszelkich uchybień Sądu odwoławczego prowadzących do wydania rozstrzygnięcia o uchyleniu wyroku Sądu I instancji i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania. W szczególności poza zakresem rozpoznania przez Sąd Najwyższy jest podnoszone przez skarżącego wykroczenie Sądu odwoławczego poza granice skargi oskarżyciela. Ponadto skarga na wyrok sądu odwoławczego nie jest miejscem dla rozstrzygania o zakresie kryminalizacji na podstawie art. 300 § 1 k.k. oraz art. 300 § 2 k.k. Wbrew stanowisku obrońcy w postępowaniu zainicjowanym skargą na wyrok sądu odwoławczego Sąd Najwyższy ocenia zaskarżone rozstrzygnięcie w perspektywie nie każdego uchybienie Sądu odwoławczego, ale tylko takiego, które doprowadziło do wydania wyroku zgodnie z art. 437 k.p.k.

W niniejszej sprawie Sąd odwoławczy uchylił wyrok Sądu Rejonowego w Zabrze ze względu na fakt, że „materiał zgromadzony i przeprowadzony przed Sądem I instancji wskazuje na popełnienie przez oskarżonych czynów zabronionych, z uwzględnieniem granic oskarżenia, a treść art. 454 k.p.k. uniemożliwia zmianę wyroku” (pkt 3.1 uzasadnienia). Przedmiotem kontroli skargowej dokonywanej obecnie przez Sąd Najwyższy jest zatem ocena prawidłowości zastosowania art. 454 § 1 k.p.k. przez Sąd odwoławczy. Należało zatem zbadać, czy w wyniku usunięcia stwierdzonych uchybień wskazanych w apelacji stwierdził, że zachodzą podstawy do wydania wyroku skazującego, czemu stoi na przeszkodzie zakaz określony w art. 454 § 1 k.p.k. Innymi słowy, chodziło o to, czy Sąd odwoławczy stwierdził, że uniewinniono oskarżoną, co do której nie ma wątpliwości, iż jest sprawcą czynu zabronionego i spełnia warunki karalności za ten czyn (zob. np. wyrok SN z dnia 8 lutego 2023 r., sygn. akt III KS 2/23; postanowienie SN z dnia 25 lipca 2023 r., sygn. akt III KS 37/23).

Należy stwierdzić, że Sąd odwoławczy powyższe wymagania spełnił. W uzasadnieniu orzeczenia wykazał szereg dowodów zgromadzonych przez Sąd I instancji, które wskazywały na pozorność obciążenia majątku oskarżonej (w szczególności w zakresie obciążenia nieruchomości ograniczonym prawem rzeczowym oraz zobowiązania alimentacyjnego względem dzieci). Sąd odwoławczy

przedstawił liczne argumenty, które uzasadniały odmienną ocenę materiału dowodowego, m.in. co do ciągu zdarzeń mających miejsce od czerwca 2011 r. do maja 2012 r. Sąd nie miał wątpliwości, że działania oskarżonej spełniały znamiona przestępstwa, przy czym jako podstawę kwalifikacji prawnej zachowań oskarżonej objętych aktem oskarżenia wskazał art. 300 § 2 k.k. Kwalifikacja z art. 300 § 2 k.k. dotyczyła również trzeciego z zarzucanych oskarżonej czynów, stąd niezrozumiałe jest twierdzenie obrońcy, jakoby Sąd odwoławczy pominął całkowicie ten czyn, gdy stwierdzał realizację znamion przestępstw popełnionych przez oskarżoną. Warto przy tym dodać, że swoją ocenę Sąd oparł o szeroko opisane twierdzenia oraz argumenty wynikające z orzecznictwa Sądu Najwyższego.

Wbrew twierdzeniom obrońcy Sąd odwoławczy nie był zobowiązany w niniejszej sprawie do dokonania uzupełnień w materiale dowodowym. Z uzasadnienia zaskarżonego wyroku nie wynika bowiem, że materiał ten jest niekompletny lub niepełny. Sąd odwoławczy dokładnie wykazał, z jakich powodów ustalone fakty pozwalają na przyjęcie oceny czynów oskarżonej jako przestępnych. Skarżący zaś w żaden sposób nie wykazał, by Sąd odwoławczy uchybił treści art. 454 § 1 k.p.k., polemizując jedynie z merytoryczną zasadnością orzeczenia oraz kwestionując argumenty oskarżyciela publicznego zawarte w apelacji.

Z tych względów skargę należało oddalić, a oskarżoną obciążyć kosztami postępowania skargowego.

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak na wstępie.

[SOP]

[a!]